

GREENPEACE

SAYI #146

AVUSTRALYA
ORMANLARI
NEDEN
YANIYOR?

İçindekiler

Avustralya yanıyor!

Geçtiğimiz Eylül ayından itibaren Avustralya’da kontrol altına alınamayan yangınlar devam ediyor. Kıtayı ele geçiren yangında 23 insanla birlikte milyonlarca canlı hayatını kaybetti. Güneydoğu Avustralya’da 1500 ev ve 2500 bina yıkıldı, 6,3 milyon hektarlık alan yok oldu. Yangının neden olduğu hava kirliliği ise Sydney gibi büyük şehirleri etkisi altına aldı.

Soframızdaki Tehlike: Pestisit

Greenpeace Akdeniz incelediği 90 adet sebzenin 14’ünde kullanılması yasak pestisit, 46’sında ise hormonal sistem üzerinde etkili pestisit/pestisitler tespit etti. Bunun anlamı şu: Soframızda zehir var. Yasaklanan, piyasadan toplanması ve kullanılmaması gereken kimyasal maddeleri çocuklarımıza ve sevdiklerimize yediriyoruz!

Kanal İstanbul’u konuşmasaydık, ne konuşurduk?

“Bugün Kanal İstanbul’u tartışmıyor olsaydık, İstanbul’un daha üretici, daha yeşil, daha temiz bir şehir olabilmesi için hangi projelerin konuşulmasını isterdiniz?” Cevapları Greenpeace Akdeniz Program Direktörü Deniz Bayram veriyor.

Birlikte daha güçlüyüz!

Temiz bir gelecek hayaline inanmak için pek çok nedenimiz var. Birlikteyse, her şey mümkün. 2020’den umutluyuz. Hatta yılın ilk güzel haberleri gelmeye başladı bile...

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Evren Ergeç

Genel Yayın Merkezi

Teşvikiye Mah. Şakayık Sok.
No:40/7, 34365 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Evren Ergeç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editörler

Nilay Vardar
Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

Kiran Ridley / Greenpeace

GREENPEACE

Üretici pazarlarını birlikte yaygınlaştıralım

Ekolojik tarımı yaygınlaştırmak, üretici refahını artırmak ve sağlıklı gıdaya erişim sağlamak için harekete geçiyoruz!

Greenpeace olarak önerdiğimiz ekolojik tarım modeli gıda tedarikini şirketlerin değil, üretici ve tüketicilerin kontrol ettiği bir dünyayı destekliyor. Bu yüzden çiftçiye koruyan, tarımın kalkınmasını sağlayan fikirler ekolojik bir geleceği de beraberinde getiriyor.

Uzun tedarik zincirleri yerine, gıdanın yerinde üretildiği ve tüketildiği bir gıda sistemi aynı zamanda çevre dostu gıda sistemi anlamına geliyor. Bu da zehirli pestisitlerin kullanılmadığı, gıdaya erişimin daha fazla mümkün olduğu bir gelecek demek.

İşte bu yüzden belediyelerin denetimi altında açılacak üretici pazarlarının çiftçileri refaha kavuşturacağına ve beraberinde daha ekolojik bir gıda sisteminin mümkün olacağına inanıyoruz. Üretici pazarlarının şehirlerde yaygınlaşması için sizin gibi konuya duyarlı bireylerin belediyelerinden üretici pazarları talep etmelerini ve Türkiye’nin her yerinden insanların harekete geçerek bunun gerçekleşmesine katkıda bulunmalarını istiyoruz. Biz bir yandan imzalarla birlikte belediyelere

bu talepleri iletmek için çalışırken, siz de yaşadığınız çevrede daha fazla insanın harekete geçmesine yardım edebilirsiniz. Hazırladığımız uygulama rehberi ekolojik bir gelecek için önemli olan üretici pazarlarının şehirlerimizde yaygınlaştırılmasında birey olarak neler yapabileceğimize dair öneriler içeriyor. Siz de bu rehberden faydalanarak konu hakkında farkındalık yaratacak etkinlikler düzenleyebilir, belediyenizi doğrudan karar alması yönünde ikna edebilirsiniz.

Çiftçilerin refahını korumak, ekolojik tarımı güçlendirmek için hep birlikte harekete geçelim: “Üretici Pazarlarını Birlikte Yaygınlaştırmamızın Yolu: Uygulama Rehberi”ni <https://www.greenpeace.org/turkey/> adresinden indirebilirsiniz.

© Caner Özkan / Greenpeace

Avustralya yanıyor!

Geçtiğimiz Eylül ayından itibaren Avustralya’da kontrol altına alınamayan yangınlar devam ediyor. Kıtayı ele geçiren yangında 23 insanla birlikte milyonlarca canlı hayatını kaybetti. Güneydoğu Avustralya’da 1500 ev ve 2500 bina yıkıldı, 6,3 milyon hektarlık alan yok oldu. Yangının neden olduğu hava kirliliği ise Sydney gibi büyük şehirleri etkisi altına aldı.

Avustralya’da kontrol altına alınamayan yangınların Ekim ayından itibaren koala habitatı ve 350 ikonik keşeli hayvanı yok ettiği tahmin ediliyor. Yangınlar, bölgede koalaların üreme alanlarını da yok etmeye başladı. Avustralya’da ilgili birimlerin yaptıkları açıklamalarda bu yangınların 1994 yılından beri Avustralya’daki en büyük ve ciddi yangınlar olduğu ifade ediliyor.

Avustralya neden yanıyor?

Avustralya’da kıta ekolojisinin bir sonucu olarak her yıl sıklıkla orman yangınları meydana gelir. Ancak kontrol altına alınamayan son yangınlar normal değil. Ocak ve Ağustos aylarında yangınların olduğu bölgede toplam

yağış oranı %50’nin altındaydı ve bazı bölgelerde Ocak ve Ağustos aylarında yaşanan kuraklıklar, bugüne kadarki en kurak dönemler olarak kayda geçti.

İklim krizi, Avustralya’da meydana gelen kontrol altına alınamayan yangınların dönemsel olarak erken başlamasının, daha uzun sürmesinin, yangınların sert geçmesinin ve öngörülemeyen sonuçlarının nedeni.

İklim krizi Avustralya’da olağan dışı kuraklıkları tetikliyor; bu da yangın sezonunu etkiliyor, normal olmayan sonuçları ortaya çıkarıyor. Avustralya’da iklim değişikliği ile yaygın kömüre dayalı enerji üretim politikaları arasındaki bağlantı yangınları daha tehlikeli bir hale getiriyor.

© Andrew Quilty / Greenpeace

İklim krizi yaşamı olağan dışı hale getiriyor

Küresel sıcaklık ortalamalarında sürekli bir artış mevcut. Her 10 yıl bir öncekine göre daha sıcak geçiyor ve şu ana kadarki en sıcak 16 yılın 15’i 21. yüzyılda yaşandı. Birleşmiş Milletler’in bir kuruluşu olarak faaliyet gösteren ve bugüne kadar iklim değişikliği konusunda binlerce bilimsel çalışma ve rapor yayımlayan Uluslararası İklim Değişikliği Paneli’nin son raporuna göre, 2050 senesine kadar ortalama küresel sıcaklıkların 1850-1900 periyotlarına göre 1,5 ile 2,3 derece arasında değişmesi bekleniyor. İklim değişikliği nedeniyle yağışların normal düzeni bozuldu. Yağmur aylarında yağış yoğunluğu artarken bu durum beraberinde sel, toprak kayması, erozyon gibi olayları tetikliyor.

Devlet ve şirketler sera gazı emisyonlarını azaltım politikalarını hayata geçirmezlerse, içinde bulunduğumuz yüzyılda sıcaklıklar 4 dereceye kadar artabilir. Paris İklim Sözleşmesi’nin derhal hayata geçmesi gereklilik değil, bir zorunluluk.

Rakamsal ve bilimsel bilgiler artık iklim değişikliğinin önemsenmediği, bilimsel makalelerde veya devletlerin, şirketlerin önemsemediği iklim müzakerelerinde masada kalan bilgiler değil. Ekolojik bir çığından çıkma süreci içindeyiz. İklim krizi artık sadece bilimsel raporlarda kalan tespitlerin çok ötesinde, hayatımızı etkiliyor.

Geçtiğimiz aylarda Amazon ormanlarında meydana gelen yangınları konuşuyorduk, bugün Avustralya’yı. Yıllardır Filipinler’de ve ada ülkelerinde meydana gelen sel felaketlerini izliyoruz; öte yandan Türkiye’de kış gelmiyor, yaz günü fırtınalar çıkıyor, yıllar önce tükettiğimiz gıdalara artık erişimimiz kısıtlı hale geldi. İklim krizi artık öteleyebileceğimiz, görmezden gelebileceğimiz bir konu değil. İklim değişikliğini reddetmenin ve harekete geçmemenin ise bugün insanlığa karşı suçlar arasında sayılması gerektiğine ilişkin tartışmalar yapılıyor.

Avustralya’da büyük bir yıkıma neden olan kontrol altına alınamayan yangınlar nedeniyle Greenpeace bir kez daha Başbakan Scott Morrison’a iklim değişikliğini ciddiye alması ve son 4 yıldan beri artış halinde olan sera gazı emisyonlarını azaltmak için acilen harekete geçmesi çağrısında bulunuyor.

Bu çağrı, bugün Avustralya nezdinde tüm dünyaya, devletlere yapılan bir çağrı. İklim krizinin sınırı, ülkesi yok. Bu kriz hepimizi etkiliyor.

© Kiran Ridley / Greenpeace

© Kiran Ridley / Greenpeace

Soframızdaki Tehlike: **Pestisit**

Greenpeace Akdeniz incelediği 90 adet sebzenin 14'ünde kullanılması yasak pestisit, 46'sında ise hormonal sistem üzerinde etkili pestisit/pestisitler tespit etti. Bunun anlamı şu: Soframızda zehir var. Yasaklanan, piyasadan toplanması ve kullanılmaması gereken kimyasal maddeleri çocuklarımıza ve sevdiklerimize yediriyoruz!

© Ángel Garcia / Greenpeace

© Ephraim Bieri / Greenpeace

90 adet domates, salatalık ve biber örneğini inceleyerek hazırladığımız "Soframızdaki Tehlike: Pestisit" raporunda son derece çarpıcı veriler elde edildi. Raporla 2019 yılı Ağustos, Ekim ve Kasım aylarında Türkiye'de faaliyet gösteren beş büyük market ve bir semt pazarından alınan 30'ar adet domates, yeşil biber ve salatalık olmak üzere toplam 90 örnek incelendi. Gıda örneklerinde 620 farklı çeşit pestisit kalıntısı incelemeye alındı, pestisit analizleri konusunda uluslararası akreditasyona sahip bir laboratuvarla analiz ettirildi.

Rapordan öne çıkan dikkat çekici bulgular şöyle:

- 90 adet domates, yeşil biber ve salatalık örneğinin yüzde 15,6'sında (14'ünde) ürünlerde kullanılması yasak pestisit kalıntısı tespit edildi.*
- Ağustos ayında alınarak incelenen domates, yeşil biber ve hıyar örneklerinde tespit edilen pestisit sayısı toplamda 56 iken, bu sayının sebzelerin yetiştikleri mevsim dışında alınıp incelenen örneklerde arttığı görüldü. Ekim ayında sayının neredeyse iki katına (96), Kasım ayında ise yaklaşık üç katına (139) çıktığı tespit edildi.
- 90 örneğin yarısında (yüzde 52) hormonal sistem üzerinde etkili bir ya da birden fazla sayıda pestisit kalıntısı tespit edildi.
- 90 örneğin yarısında (yüzde 49) sucul canlılar, arılar, algler ve faydalı böcekler açısından çok zararlı olan pestisitlerin kalıntısı tespit edildi.
- Marketlerden alınan örneklerin pestisit kalıntıları açısından pazarlardan alınan örneklerle kıyasla yüzde 14 farkla daha fazla risk içerdiği görüldü.
- 90 adet gıda ürününün yaklaşık yarısının (yüzde 42) doğal hayatta biyolojik birikime neden olan, toksik etkisi çok uzun süren kalıcı pestisit kalıntısı içerdiği belirlendi.
- 90 örneğin üçte birinde (yüzde 33,3) pestisit uygulayıcıları açısından sorun teşkil eden pestisit kalıntıları tespit edildi.
- Ağustos ayında alınan örneklerin hiçbirinde 5 ve 5'ten fazla pestisit kalıntısı içeren örnek tespit edilmedi. Ekim

ayında alınan 30 örneğin 4'te 1'inde; Kasım ayında alınan 30 adet örneğin ise yaklaşık yarısında 5 ve 5'ten fazla pestisit kalıntısına rastlandı.

• Kasım ayında sadece bir yeşil biber örneğinde tam 14 adet farklı pestisit kalıntısı bulundu. Bir pestisit tek başına sahip olduğu toksik etki diğer pestisitlerle bir arada olduğunda "kokteyl etkisi" denen daha fazla olumsuz etkiye sahip olabiliyor.

• Greenpeace 2016 yılında pestisitleri sağlığa etkilerine göre sınıflandırarak bir "Kara Liste" hazırlamıştı. Yeni araştırmada incelenen 90 ürünün yüzde 77'sindeki pestisit kalıntılarının "Kara Liste"deki memelilere toksisite ve çevresel toksisite içinde yer alan kriterlerin birine ya da birkaçına aykırı olduğu tespit edildi.

* Bu pestisitlerin Pirimiphos methyl (2 üründe), Iprodione (2 üründe), Carbendazim (2 üründe), Chlorpyrifos methyl (1 üründe), Imidacloprid (1 üründe), Chlormequat chloride (2 üründe), Buprofezin (1 üründe), Omethoate (1 üründe), Dimethoate (1 üründe) ve Tau-Fluvalinate (1 üründe) olduğu belirlendi.

© Ephraim Bieri / Greenpeace

Kanal İstanbul'u konuşmasaydık, ne konuşurduk?

Bu yazıya bir soruyla başlamak istiyorum. Bugün Kanal İstanbul'u tartışmıyor olsaydık, İstanbul'un daha üretici, daha yeşil, daha temiz bir şehir olabilmesi için hangi projelerin konuşulmasını isterdiniz?

Greenpeace Akdeniz Program Direktörü Deniz Bayram

Bu soruyu ve cevapları tartışmak hepimizin hakkı. Sadece bizim hakkımız değil, gelecek kuşakların da hakkı. Yaşadığımız kent ile ilgili karar verme süreçlerine katılmanın ne anlama geldiğini açıklamak istiyorum.

- Anayasa'nın 56. Maddesi "sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını" güvence altına alır.

- Çevre Kanunu'nda düzenlenen temel ilkeler gereği;

- o Çevrenin korunması çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribinin, bozulmasının ve yok olmasının önlenmesi anlamına gelir.

- o Sürdürülebilir çevre gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığı ve kalitesi ile tüm çevresel değerlerin her alanda korunmasıdır.

- o Sürdürülebilir kalkınma bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına almak zorundadır.

- o Çevre politikalarının oluşmasında katılım hakkı esastır. Bakanlık ve yerel yönetimler, meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlüdür.

- o Çevresel Etki Değerlendirmesi'nin kalbi ise katılımcılık ve herhangi bir projeden etkilenecek olan insanlar ile uzlaşmaktır.

Çevresel konularda katılımcılık endişe, talep ve seslerin duyulmasını sağlamayı amaçlar. Kadınların, erkeklerin, engellilerin, farklı sosyal sınıflardan, farklı düşüncelerden insanların seslerinin, farklı tüm görüşlerin duyulması kent hakkında en doğru kararı vermenin tartışmasız ilk adımıdır.

Çevreyi ve kişilerin yaşama alanlarını etkileyecek planlama ve projelerin etkin duyuru yöntemleriyle en erken aşamada sağlanması katılımcılığın olmazsa olmazıdır.

İstanbul ortak miras

Ben de İstanbul'a dair 21. yüzyıl projelerinde katılımcılık hakkımı kullanmak istiyorum. İklim krizi artık evimizin içinde; gelmeyen kış, bitmeyen yaz, üretimi azalan gıda...

İklim değişikliği, kuru olan bölgelerde yaşanan kuraklıkların ve su kesintilerinin şiddetini ve miktarını artırır. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin beklentilerine göre birçok kurak yarı-tropikal bölgede bulunan yüzey ve yer altı su kaynakları azalacak; bu sebeple de tarım, ekosistem, yerleşim, sanayi ve enerji üretimi için gerekli olan suya ulaşım konusunda büyük güçlükler ortaya çıkacak. Bu durum bölgesel su, enerji ve gıda güvenliğini etkileyecek.

Su kesintileri ve kuraklıkların sebepleri şunları içeriyor:

(i) Azalan yağmur suyu

(ii) Azalan kalıcı kar tabakası, bu sebeple zarar gören nehir havzaları ve akıntılar

(iii) Yükselen sıcaklıklar sebebiyle su ve toprak yüzeylerinden buharlaşma artışı yaşanması.

Dünyada su kaynaklarını tehdit eden en önemli nedenlerden biri iklim krizi. İklim krizi küresel olarak yağış düzensizliklerini beraberinde getirirken, belirli bölgelerde kuraklıkların meydana gelmesi su kaynaklarını da tüketiyor. Bu nedenle İstanbul'un su kaynakları üzerinde daha

verimli ve koruyucu politikalar belirleme zorunluluğu, Kanal İstanbul gibi su kaynaklarının tüketimini tetikleyecek projelerden vazgeçmemizin önemli bir nedeni.

İklim krizi kentleri ve kentlerde yaşayan nüfusu kırılgan hale getiriyor. Olağan dışı hava koşullarının şiddetli artışı, susuzluk, artan kuraklık, su kaynaklarına ulaşımın zorlaşması gibi etkilerin kentlerde kent yaşamının işleyişine, kamu hizmetlerine, kentlerin altyapısına zarar vermesi kaçınılmaz. Kent ve iklim krizi alanında yapılan çalışmalarda iklim krizinin birçok bölgede önemli ulaşım hatlarını etkilemesi, kentlerin altyapılarına zarar vermesi bekleniyor.

Kanıtlanmış bilimsel raporlar her 10 yılın bir önceki 10 yıldan daha sıcak geçtiğini doğruluyor. Dünya kenti İstanbul da sanayileşmenin, yeşil alanların azalmasının, yanlış kentleşmenin bir sonucu olarak iklim krizine karşı kırılgan kentler arasında yer alıyor.

Bugün İstanbul'u iklim krizine dayanıklı ve donanımlı hale getirmek zorundayız. Tüketen değil, üreten bir şehri konuşmak zorundayız. Kanal İstanbul 20. yüzyıl projesi ama bizim 21. yüzyılda konuşmamız gereken iklim krizine karşı eylem planları olmalı.

Birlikte daha güçlüyüz!

Temiz bir gelecek hayaline inanmak için pek çok nedenimiz var. Birlikteyse, her şey mümkün. 2020'den umutluyuz. Hatta yılın ilk güzel haberleri gelmeye başladı bile...

Umut veren gelişmeler var!

- Çin yeni yıla %100 yenilenebilir enerji taahhüdü veren ilk veri merkezi şirketinin haberiyle girdi. 27 Aralık 2019 tarihinde Chindata Group uzun vadeli sürdürülebilirlik hedefi dahilinde %100 yenilenebilir enerjinin kullanılacağı geniş ölçekli veri merkezi tesislerinin kurulacağını, bu doğrultuda 2020'de bir yol haritası ile detaylı uygulama planı oluşturulacağını açıkladı. Chindata Group, 220'den fazla tesis işleten bağımsız bir veri merkezi operatörü... Şirketin Hebei Gungting-hu tesisi 2019 yılının ilk yarısı itibarıyla %56 yenilenebilir enerjiyle faaliyet gösteriyor.

- Avrupa'nın en büyük finans kuruluşlarından biri olan Aegon, kömür endüstrisine yönelik yatırımlarını azaltma kararı aldı. Aegon'un politikası ABD şubesi Transamerica'nın yatırımları için de geçerli ve toplam 140 milyar Euro'luk yatırımı kapsıyor.

- Bir güzel haber de İsveç'ten geldi. Hükümet, İsveç'in 2030 yılı itibarıyla küresel okyanusların üçte birinin korunmasını talep eden 12 ulusun yer aldığı Küresel Okyanus Birliği'ne (Global Ocean Alliance) katılacağını duyurdu.

Hemen Őimdi "PLASTİK" yaz, 2322'ye g nder.
Sen de kampanyamıza katıl!

**PLASTİK
KİRLİLİĞİNE
DUR DE!**

Plastik

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OIV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar. Dergi aboneliği hakkında bilgi vermek için destekli ilişkilerimiz sizden anca zamanda arayacaktır.